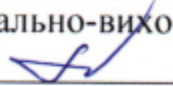

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д. Є. ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Циклова комісія «Теорія музики»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
 Гірник М.Ю.

27 серпня 2025
Дата

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	025 Музичне мистецтво
освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво

Розробник: Стинич Наталія Іванівна, викладачка-методистка

Програму навчальної дисципліни «Аналіз музичних творів» обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Теорія музики», протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова циклової комісії

Підпис

Стинич Н.І.
ПІБ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Рік підготовки:
	3, 4
	Семестр
	6, 7, 8
Загальна кількість годин - 210	Аудиторні заняття
	- 112 год.
	Практичні – 72 год.
	Індивідуальні заняття
	– 40 год.
	Самостійна робота: - 98 год. (підготовка та проходження екзамену - 30 год., самостійне вивчення матеріалу - 68 год.)
	Форми підсумкового контролю: Екзамен -7 семестр Атестація - 8 семестр

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова навчання: українська

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Аналіз музичних творів» є важливою складовою музично-теоретичного циклу дисциплін, направлених на різнобічну професійну підготовку здобувачів освіти музичних коледжів і передбачає засвоєння ними обов'язкового комплексу теоретичних та практичних знань, необхідних для формування навичок цілісного аналізу музичних творів різних стилів та епох.

Мета курсу - пізнання та усвідомлення змісту і форми музичного твору у взаємозв'язку з епохою, музичним стилем, національною школою, жанром музичного твору.

Основними завданнями курсу є:

- формування практичних навичок аналізу музичних творів;
- вміння оцінити музичний твір з художньо – естетичних позицій;
- критичне осмислення музичних явищ минулого та сучасності;
- вміння професійно оперувати загальноприйнятими критеріями, термінами і поняттями (музична драматургія, композиція, зміст, форма, структура, функція, аналіз, синтез і т.д.);
- розвиток художньо-творчого мислення, підготовка до педагогічної та виконавської діяльності.

Основою дисципліни є вивчення різноманітних засобів музичної мови та типового формотворення, що виникли в процесі історичного розвитку музичної класики XVII – XXI століть і знайшли прояв у найкращих зразках творів світової та вітчизняної класики.

Дисципліна «Аналіз музичних творів» тісно пов'язаний з іншими музично-теоретичними дисциплінами, успішне засвоєння предмету неможливе без чітких системних знань та навичок по гармонії, сольфеджіо, світовій музиці, інструментознавству, інших, і в значній мірі на новому якісному рівні систематизує, синтезує і збагачує знання і навички розкриття змісту і форми музичного твору.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Аналіз музичних творів»:

Здобувач освіти повинен знати:

- основні типові музичні форми, їх виникнення, еволюцію;
- основні різновиди аналізу музичних творів;
- основні критерії оцінки, терміни і поняття в професійному музичному мистецтві.

Здобувач освіти повинен вміти:

- вірно визначити музичну форму музичного твору;
- розкрити зв'язок форми і змісту твору;
- критично оцінити музичний твір в контексті епохи, національної школи, традиції і новаторства.

В результаті оволодіння дисципліни здобувачі освіти повинні навчитись вільно визначати в музичних творах різних історичних епох і напрямків виразові засоби, а також ознаки типових структур, індивідуальних особливостей у

тісному зв'язку з композиторським задумом та можливостями виконавської інтерпретації.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Попередньо здобуті знання мистецького спрямування. «Аналіз музичних творів» є логічним продовженням вивчення дисциплін спеціального музично-теоретичного циклу.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ І СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

- ЗК 3** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7** Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 8** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

- СК 1** Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.
- СК 4** Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК 5** Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.
- СК 8** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК 9** Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.
- СК 10** Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.
- СК 11** Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.
- СК 13** Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.
- СК 14** Здатність до професійної самореалізації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення наступних результатів:

РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

PH 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

PH 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН МІЖ ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1 Дисципліна аналіз музичних творів (АМТ).

Зміст і форма в музичному творі. Музичні жанри

Введення в специфіку дисципліни. Поняття змісту і форми-структури в музичному творі. Музичні жанри, їх класифікація. Походження і розвиток жанрів. Перші музичні форми, їхнє походження.

Тема 2 Виразові засоби музики:

мелодія, метроритм, гармонія, фактура, динаміка, темп, тембр

Виразові засоби як елементи музичної мови. Визначення, характеристики та історична еволюція кожного з виразових засобів.

Тема 3 Функції частин у формі.

Типи викладу тематичного матеріалу

Музична драматургія – поняття ІМТ в музиці. Закони музичної симетрії, поняття симетрії та асиметрії в контексті різних музичних епох. Основні типи фактури, їх формотворча роль.

Тема 4 Тема, мотив, фраза.

Масштабно-тематичні структури (МТС)

Основоположні знання по музичну драматургію та про елементи формотворення. Визначення понять мотив, фраза, речення, період.

Тема 5 Період. Одночастинна форма.

Визначення періоду. Класифікація видів періоду за тональними, внутрішньоструктурними, мелодичними ознаками. Еволюція періоду. Поняття доповнення та дорозвитку. Ознаки одночастинної форми.

Тема 6 Прості двочастинна і тричастинна форми.

Внутрішня структура простих форм. Використання простих форм у самостійних творах. Прості форми як складові елементи крупних форм.

Тема 7 Складна тричастинна форма.

Її різновиди

Будова та різновиди складної тричастинної форми. Використання форми. Функція кожної з частин.

Тема 8 Рондо та його різновиди

Походження і розвиток форми рондо. Види форми рондо. Основні стандарти та межі відхилень від них на прикладі “живих” зразків.

Тема 9 Варіації та їх різновиди

Походження та розвиток різновидів варіаційної форми. Поліфонічні варіації на *basso ostinato*, строгі варіації, вільні варіації.

Тема 10 Старовинні двочастинна і сонатна форми

Історичний розвиток двочастинної форми. Старовинна двочастинна форма у барочних творах. Старовинна сонатна форма – її будова, принципи і поняття внутрішньої симетрії, відмінні від класичних.

Тема 11 Сонатна форма, її різновиди.

Рондосоната

Структура сонатної форми. Змістовне навантаження кожного з її розділів. Особливості кожного розділу: тональні, структурні та загальнодраматургічні засади побудови. Еволюція сонатної форми. Рондосоната.

Тема 12 Циклічні форми.

Контрасно-складові форми

Походження і розвиток циклічних форм. Циклічні форми в Бароко та Романтизмі. Сонатно-симфонічний цикл. Контрасно-складові форми в імпровізаційній музиці – загальні засади їх драматургії

Тема 13 Поліфонічні форми

Виникнення поліфонічних форм. Фуга як вершина розвитку поліфонії. Варіації на *basso ostinato*. Використання поліфонічних форм в музиці різних епох; їх змістовне навантаження.

Тема 14 Змішані і вільні форми. Вокальні форми

Змішані форми – поняття про “форму другого плану”. Особливості внутрішньої композиції у творах вільної форми. Особливості походження вокальних форм.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Усього	у тому числі			
		п	л	Інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6
VI семестр					
Тема 1. Дисципліна аналіз музичних творів (АМТ). Зміст і форма в музичному творі. Музичні жанри.	10	8	-	-	2
Тема 2. Виразові засоби музики: мелодія, метроритм, гармонія, фактура, динаміка, темп, тембр.	18	12	-	-	6
Тема 3. Функції частин у формі. Типи викладу тематичного матеріалу.	6	4	-	-	2
Тема 4. Тема, мотив, фраза. Масштабно-тематичні структури (МТС).	6	4	-	-	2
Тема 5. Період. Одночастинна форма.	12	8	-	-	4
Тема 6. Прості двочастинна і тричастинна форми.	6	2	-	-	4
Підсумкове заняття	2	2	-	-	-
Всього:	60	40	-	-	20
VII семестр					
Тема 7. Складна трьохчастинна форма. Її різновиди.	22	12	-	-	10
Тема 8. Рондо та його різновиди.	18	8	-	-	10
Тема 9. Варіації і їх різновиди.	18	10	-	-	8
Підсумкове заняття	2	2	-	-	-
Підготовка та проходження екзамену	30	-	-	-	30
Всього:	90	32	-	-	58
VIII семестр					
Тема 10. Старовинна двочастинна і сонатна форма.	15	-	-	10	5
Тема 11. Сонатна форма, її різновиди. Рондосоната.	15	-	-	10	5
Тема 12. Циклічні форми. Контрастно-складові форми.	15	-	-	10	5
Тема 13. Поліфонічні форми.	6	-	-	4	2
Тема 14. Змішані і вільні форми. Вокальні форми.	8	-	-	5	3
Підсумкове заняття	1	-	-	1	-
Всього:	60	-	-	40	20

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назви тем	Кількість годин
VI семестр	
Тема 1. Дисципліна аналіз музичних творів (АМТ). Зміст і форма в музичному творі. Музичні жанри.	2
Тема 2. Виразові засоби музики: мелодія, метро-ритм, гармонія, фактура, динаміка, темп, тембр.	6
Тема 3. Функції частин у формі. Типи викладу тематичного матеріалу.	2
Тема 4. Тема, мотив, фраза. Масштабно-тематичні структури (МТС).	2
Тема 5. Період. Одночастинна форма.	4
Тема 6. Прості двочастинна і тричастинна форми.	4
Всього:	20
VII семестр	
Тема 7. Складна трьохчастинна форма. Її різновиди.	10
Тема 8. Рондо та його різновиди.	10
Тема 9. Варіації і їх різновиди.	8
Підготовка та проходження екзамену	30
Всього:	58
VIII семестр	
Тема 10. Старовинна двочастинна і сонатна форма.	5
Тема 11. Сонатна форма, її різновиди. Рондосоната.	5
Тема 12. Циклічні форми. Контрастно-складові форми.	5
Тема 13. Поліфонічні форми.	2
Тема 14. Змішані і вільні форми. Вокальні форми.	3
Всього:	20

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результати навчання здобувача освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувачів освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компетентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Результати навчання здобуча освіти, що відображають досягнутий ним рівень компетентностей відносно очікуваних, ідентифікують і вимірюють у процесі контрольних заходів за допомогою критеріїв.

Оцінювання здобувача освіти охоплює низку письмових, усних, практичних контрольних процедур, які використовують відповідно до компонентнісних характеристик (знання, вміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія) результатів навчання, досягнення яких контролюється.

Вимірювання рівня досягнення результатів навчання здійснюється експертно за критеріями.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти проводиться під час проведення поточного і підсумкового контролю.

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах: опитування здобувачів освіти на предмет засвоєння навчального матеріалу; тестового контролю; виконання студентами письмових контрольних робіт, перевірка самостійної роботи.

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі заліку або екзамену, в терміни встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеною програмою навчальної дисципліни.

Екзамен – 7 семестр

Атестація - 8 семестр

Протягом навчального процесу застосовуються такі методи:

- метод організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- пояснювально-ілюстративний метод;
- дослідницький метод;
- методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю);
- метод самокорекції, взаємокорекції;
- метод проблемного вивчення матеріалу.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є поточний контроль знань здобувачів освіти. До його основних завдань належать:

- оцінювання рівня засвоєння здобувачами освіти програмного матеріалу дисципліни;
- інформування здобувачів освіти про якість їх роботи над вивченням дисципліни;
- мотивація здобувачів освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;
- аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи здобувачів освіти й ефективність навчального процесу в цілому.

Систематичність і активність роботи здобувачів освіти протягом семестру контролюються й оцінюються за такими видами роботи:

- виступи на практичних заняттях;
- участь в обговоренні питань з певної теми;
- відповіді на запитання викладача;
- виконання домашніх завдань;
- застосування знань на практиці;
- екзамен;

- атестація.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

Екзамен з дисципліни «Аналіз музичних творів» у здобувачів освіти відділу «Теорія музики» проводиться в VII семестрі. Білети складаються з трьох питань:

1. Теоретичне питання з тематики курсу з обов'язковим ілюструванням на відповідних прикладах з музичних творів.
2. Цілісний аналіз музичного твору, написаному у простій або складній формі, пройденому у процесі навчання.
3. Аналіз твору малої форми «з аркуша» (різновиди простої двох-трьохчастинної форм, рондо).

ЗРАЗОК БІЛЕТА

1. Рондо, його різновиди.
2. Цілісний аналіз новелети №1, F dur, op.21 Р.Шумана.
3. Структурний аналіз «з аркуша» дуету Дон Жуана і Церліни з опери «Дон Жуан» В.А.Моцарта.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА АТЕСТАЦІЮ

1. Складна трьохчастинна форма, її різновиди.
2. Варіаційна форма, її різновиди.
3. Рондо, його різновиди.
4. Період, його різновиди.
5. Сонатна форма, її різновиди.
6. Цілісний аналіз I ч. фортепіанної сонати f moll op. 2 Л. ван Бетховена.
7. Цілісний аналіз I ч. фортепіанної сонати D dur Hob.XVI-37 Й. Гайдна.
8. Цілісний аналіз I ч. фортепіанної сонати c moll K. 457 В. А. Моцарта.
9. Цілісний аналіз I ч. фортепіанної сонати F dur K. 332 (300k) В. А. Моцарта.
10. Цілісний аналіз I ч. фортепіанної сонати a moll op.42 Ф.Шуберта.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів поточного та підсумкового контролю здійснюється за національною (чотирибальною шкалою):

Оцінка	Критерії оцінювання
5 «відмінно»	Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на високому рівні та постійно їх поновлює. Знає професійну термінологію, може дати грамотне визначення всіх термінів. Розуміє логічні зв'язки між темами курсу, між окремими дисциплінами. Опрацьовує теоретичний матеріал на продуктивному та творчому рівнях. Володіє певним обсягом позапрограмного матеріалу, яким користується під час відповіді. Вміє використовувати необхідні теоретичні знання

	<p>для пояснення незнайомих фактів. Прагне до ділового спілкування з викладачем у позанавчальний час. Виявляє інтелектуальну ініціативу та компетентність. Творчо ставиться до джерел, рекомендованих для самостійного вивчення. В змозі організувати процес свого навчання. Постійно працює з додатковим матеріалом з дисципліни.</p>
4 «добре»	<p>Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на достатньому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення всіх термінів. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному та частково-пошуковому рівнях. Уміє зіставляти й узагальнювати, іноді доходить власних висновків. Знаходить логічні зв'язки між окремими темами курсу, може їх пояснити. Виконує стандартні завдання репродуктивного рівня з незначними помилками, які в змозі самостійно виправити і пояснити. Працює на продуктивному рівні, виявляє пізнавальний інтерес до навчального предмета та частковий евристичний інтерес до музичного мистецтва в цілому. Виконує завдання, рекомендовані до самостійного вивчення. Опрацьовує додаткову літературу з дисципліни.</p>
3 «задовільно»	<p>Володіє теоретичними знаннями навчального курсу на базовому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення лише основних термінів. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному рівні. Бачить окремі логічні зв'язки між окремими темами навчального курсу та частково розуміє логіку розкриття конкретної теми. Виконує завдання з помилками, частину з яких в змозі відтворити після виправлення викладачем. Рідко виявляє ініціативу на заняттях. Працює на репродуктивному рівні, не виявляє самостійного творчого мислення, не виявляє пізнавального інтересу до дисципліни.</p>
2 «незадовільно»	<p>Володіє теоретичними знаннями навчальної дисципліни на початковому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення деяких термінів, але пояснює їх спрощено. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному рівні, переказує прочитаний матеріал без пояснень та аналізу. Не бачить логічних зв'язків у межах окремих тем навчального курсу. Виконує завдання з грубими помилками. Не виявляє ініціативи та працює безсистемно на заняттях. Не виконує завдання, рекомендовані для самостійного вивчення. Не працює з рекомендованою до опрацювання літературою.</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Виноградов Г. Музична фактура як аспект дослідження стилю. // Укр. музикознавство. Вип. 12. – К., 1977.

2. Герасимова-Персидська Н. Про становлення віршового принципу в музиці. // Українське музикознавство. Вип. 13 – К., 1978.
3. Котляревський І. До питання про вивчення простих одночастинних побудов у курсі аналізу музичних творів. // В кн.. Методика викладання музично-теоретичних і музикальних предметів. – К., 1983.
4. Ляшенко І. Національне та інтернаціональне в музиці. – К., 1991.
5. Макаров А. Світло українського бароко. – К., 1994.
6. Молдавін М. Народний підголосковий спів. – К., 1980.
7. Павлюченко С. Питання мелодики. – К., 1974.
8. Скорик М. Структура і виражальна природа акордики в музиці ХХ століття. – К., 1983.
9. Степурко В.І. Аналіз музичних творів : навчальний посібник. Київ : НАКККіМ, 2020.
10. Тиц М. Про тематичну і композиційну структуру музичних творів. - К., 1972.
11. У діалозі з музикою: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 30 квітня – 01 травня 2020 р. – Ужгород : Вид-во «Карпати», 2020.
12. У діалозі з музикою: Зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 24–25 лютого 2022 р. – Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022.
13. У діалозі з музикою: Зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 25-26 квітня 2024 р. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2024.
14. Хаминський Й. Історія гармонії та контрапункту. В 2-х т. – К., 1975, 1979.
15. Шип С. Музична форма від звуку до стилю. // Навч. посібник. – К., 1998.
16. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (музичні форми). Тернопіль, 1999

Інформаційні ресурси

<http://mus.art.co.ua>

<https://kyivdaily.com.ua/category/muzyka/>

<http://music-ukr.blogspot.com>

<http://moderato.in.ua>

<https://theclaquers.com>

http://radiokultura.org/programs/item.html?prog_id=119

<http://www.composers21.com/>
<http://medieval.gothart.cz/en/cd.php>
<http://www.youtube.com>